

Regeringens proposition

2016/17:207

Tillsyn över vissa installationer för alternativa drivmedel

Prop.
2016/17:207

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 juni 2017

Stefan Löfven

Anna Johansson
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition föreslås att kommuner ska utöva tillsyn över att lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel följs i fråga om tankstationer för väte. Tillsynen ska utövas av samma kommunala nämnd som utför tillsyn över tankstationen enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. En kommun ska få sluta avtal med ackrediterade organ om att det ackrediterade organet ska bistå kommunen i kommunens tillsyn. Ett sådant avtal ska inte få omfatta uppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Det föreslås vidare att den myndighet som utövar tillsyn över installationer för överföring av alternativa drivmedel till fartyg när det gäller de delar av installationen som är fast monterade på fartyg eller medföljer fartyg vid färd ska få överlåta uppgiften att utöva tillsyn till en fysisk eller juridisk person. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om de krav som ska uppfyllas för att överlåtelse ska få ske. Förslaget innebär att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlåtas till utländska organ. Riksdagens beslut bör därför fattas i den ordning som föreskrivs i 10 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Det föreslås slutligen att marknadsföringslagen ska tillämpas om en näringsidkare inte lämnar information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel. Sådan information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel ska anses vara väsentlig enligt marknadsföringslagen.

Prop. 2016/17:207 Lagändringarna föreslås träda i kraft den 18 november 2017.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)	8
3	Ärendet och dess beredning	10
4	Behov av att reglera tillsynen.....	10
5	Kommuner ska utöva tillsyn över att standarder för tankstationer för väte följs.....	12
6	Överlåtelse av tillsyn inom sjöfarten till privata aktörer.....	17
7	Marknadsföringslagen ska tillämpas vid bristande användarinformation om enhetspriser för andra relevanta drivmedel	19
8	Ikraftträdande.....	21
9	Konsekvenser.....	21
10	Författningskommentar.....	25
10.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel.....	25
10.2	Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)	26
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	27
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser	31
Bilaga 3	Lagrådsremissens lagförslag	32
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	37
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 juni 2017.....	38
	Rättsdatablad.....	39

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel,
2. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

dels att 7–9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 7 a–7 e och 8 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

7 §

Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs, dock inte i fråga om tankstationer för väte.

7 a §

När det gäller tankstationer för väte utövas tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs av den kommun som utövar tillsyn över tankstationen enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

7 b §

En kommuns uppgifter enligt 7 a § ska fullgöras av den nämnd som utövar tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

7 c §

Om en kommun har ingått avtal med en annan kommun enligt 26 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor om att de uppgifter som kommunen har enligt den lagen helt eller delvis ska utföras av den andra kommunen,

får den tillsyn som avses i 7 a § utföras av den andra kommunen.

7 d §

En kommun får ingå avtal med organ för bedömning av överensstämmelse som har ackrediterats enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll om att det ackrediterade organet ska bistå kommunen i de uppgifter som kommunen har enligt 7 a–7 c §§. Avtalet får inte omfatta uppgifter som innefattar myndighetsutövning.

7 e §

Den myndighet som utövar tillsyn över installationer för överföring av alternativa drivmedel till fartyg i fråga om de delar av installationen som är fast monterade på fartyg eller medföljer fartyg vid färd får överlåta uppgiften att utöva tillsyn till en fysisk eller juridisk person.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav som ska uppfyllas för att överlåtelse ska få ske.

8 §

Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Den myndighet som utövar tillsyn får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

8 a §

Om en näringsidkare inte lämnar information om enhetspriser enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörensavgift. Sådan prisinformation ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

9 §

Tillsynsmyndigheten får ta ut avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Den myndighet som utövar tillsyn får ta ut avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Denna lag träder i kraft den 18 november 2017.

Prop. 2016/17:207 2.2 Förslag till lag om ändring i
marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846),
- lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
- lagen (2013:1054) om marknadsföring av modersmjölk ersättning och tillskottsnäring,
- lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar,
- lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden,
- lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter, *och* – lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter,
- lagen (2015:953) om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. – lagen (2015:953) om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner, *och*
– lagen (2016:915) om krav på

¹ Senaste lydelse 2017:341.

Denna lag träder i kraft den 18 november 2017.

3 Ärendet och dess beredning

Lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel och förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen i de delar som direktivet kräver författningsreglering, jfr propositionen Gemensamma standarder vid utbyggnad av infrastrukturen för alternativa drivmedel (prop. 2015/16:186).

Inom Näringsdepartementet utarbetades vintern 2016–2017 en promemoria med förslag till de ändringar i den nämnda lagen och förordningen som krävs bl.a. för att ange vilka myndigheter som ska utöva tillsyn över att lagen och förordningen följs. Promemorians lagförslag finns som *bilaga 1*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns som *bilaga 2*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Näringsdepartementet (dnr N2017/472/MRT). Synpunkter har under hand inhämtats från Föreningen Svensk sjöfart på förslaget i avsnitt 6. Föreningen har tillstyrkt förslaget.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 24 maj 2017 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. I förhållande till lagrådsremissen har vissa språkliga ändringar gjorts.

4 Behov av att reglera tillsynen

Den 18 november 2016 trädde lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel och förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel i kraft. Lagen och förordningen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen i de delar som direktivet kräver författningsreglering. Direktivet kräver också att medlemsstaterna tar fram nationella handlingsprogram för bl.a. utbyggnaden av infrastrukturen för alternativa drivmedel. Regeringen beslutade den 17 november 2016 att anta ett sådant handlingsprogram.

Bestämmelserna i lagen och förordningen innebär att installationer för alternativa drivmedel ska uppfylla vissa angivna internationella standarder i syfte att underlätta utbyggnaden av infrastrukturen för alternativa drivmedel och på så sätt öka användandet av dessa drivmedel, med det primära syftet att minimera drivmedels negativa effekter på miljön. Lagen ger också en rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att vid tankstationer tillhandahålla information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel. Lagen och förordningen trädde i kraft den 18 november 2016, i enlighet med kraven i direktivet.

Varken i lagen eller i förordningen anges vilka myndigheter som ska utöva tillsyn över att lagen och förordningen följs. Frågan om vilka myndigheter som ska utöva tillsyn togs inte heller upp i förarbetena till lagen (jfr prop. 2015/16:186) eller i den promemoria som låg till grund till förslaget i propositionen och där även ett förslag till förordningsreglering redovisades. Lagen innehåller inte heller några påföljder för överträdelser av vissa av bestämmelserna i lagen eller förordningen. Enligt förordningen ska kraven att uppfylla standarderna tillämpas första gången i fråga om installationer som tas i bruk eller förnyas efter den 17 november 2017.

Direktivet innehåller inte några bestämmelser om att medlemsstaterna ska utse tillsynsmyndigheter, och inte heller anges i direktivet att medlemsstaterna ska införa några sanktioner för det fall bestämmelserna inte följs. Det gäller dock som allmän princip inom EU-rätten att medlemsstaterna ska vidta alla de åtgärder som är nödvändiga för att EU-rätten ska kunna tillämpas och som krävs för att den ska få full effekt. I normalfallet krävs att det utövas något slags tillsyn, och att det finns rättsmedel att ta till för tillsynsmyndigheterna om bestämmelserna inte följs. Enligt 8 § lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel får tillsynsmyndigheten besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter. Ett beslut får enligt lagen förenas med vite. Det får därmed anses vara förutsatt att det också ska utses tillsynsmyndigheter. I promemorian föreslås vilka myndigheter som ska utöva tillsyn över de olika delarna av lagen respektive förordningen. Enligt promemorian kräver utpekandet av tillsynsmyndigheter för vissa delar av tillsynen stöd i lag. I övrigt föreslås i promemorian att tillsynsmyndigheterna ska anges i förordning.

Det bör således anges vilka myndigheter som ska utöva tillsyn över att lagen och förordningen följs. Det behöver också anges vilka påföljder som ska gälla för det fall föreskriven information om enhetspriser inte lämnas.

Kommuner ska utöva tillsyn över att standarder för tankstationer för väte följs

Regeringens förslag: Den kommunala nämnd som utövar tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor ska utföra tillsyn över att tankstationer för väte uppfyller kraven enligt lagen och förordningen om krav på alternativa drivmedel. Om en kommun med stöd av lagen om brandfarliga och explosiva varor har träffat avtal med en annan kommun om att de uppgifter som kommunen har enligt den lagen helt eller delvis ska utföras av den andra kommunen, får den andra kommunen även utföra tillsynen enligt lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel.

En kommun ska få sluta avtal med ackrediterade organ om att det ackrediterade organet ska bistå kommunen i kommunens tillsynsuppgifter. Avtalet ska inte få omfatta uppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås inte någon möjlighet att avtala med ackrediterade organ att bistå kommunerna vid tillsynen.

Remissinstanserna: *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Trafikanalys, Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund, Räddningstjänsten Storgöteborg och Stockholms kommun* tillstyrker förslaget. *Svenska Petroleum och Biodrivmedelsinstitutet* ifrågasätter om inte tillsynen blir bättre om den koncentreras till en myndighet. *Umeå kommun* uppger att förslaget kommer att medföra en liten ökning i belastning för kommunen men också att förslaget medför samordningsvinster. *Kommunalförbundet Västra Sörmlands Räddningstjänst* avstyrker förslaget. *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* avstyrker förslaget på så sätt att förslaget om möjligt bör arbetas in i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, förkortad LBE, eller åtminstone bör utformas i likhet med den lagen. Till exempel anser SKL att det behövs stöd från en samordnande nationell myndighet, vilket även Räddningstjänsten Storgöteborg och MSB anser. MSB och Räddningstjänsten Storgöteborg föreslår att kommunernas uppgift ska omfatta tankstationer för alla drivmedel som är att anse som brandfarliga enligt LBE. SKL, Kommunalförbundet Västra Sörmlands Räddningstjänst och *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* föreslår som alternativ eller komplettering till kommunernas tillsyn att systemet med ackreditering används. Övriga remissinstanser som har yttrat sig, däribland *Falkenbergs kommun, Jönköpings kommun* och *Östersunds kommun* har inga invändningar mot eller synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Enligt 3 § lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om krav på installationer för överföring av alternativa drivmedel till fordon och fartyg och om vilken renhetsgrad väte ska ha i sådana installationer. I förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel anges vilka standarder som ska uppfyllas

när det gäller laddningspunkter för elfordon, landströmsförsörjning till fartyg, vätes renhetsgrad och när det gäller anslutningsdon till motorfordon för tankning av väte.

När det gäller tillsyn över tankstationer för väte föreslås i promemorian att denna tillsyn ska utföras av den kommun som utför tillsyn över just den anläggningen enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, förkortad LBE. Promemorians förslag utgår från den i promemorian föreslagna principiella utgångspunkten att tillsyn bör utövas av de respektive myndigheter som redan i dag har tillsyn över eller på annat sätt har uppgifter som rör de aktuella anläggningarna, även om syftet med den tillsynen i de flesta fall är att kontrollera säkerheten hos anläggningarna, dvs. ett annat syfte än det mer användar- och konsumentinriktade syftet med den aktuella regleringen. Ur ett helhetsperspektiv bör det enligt promemorian för det allmänna vara effektivast att tillsynen över en anläggning utövas av den kommun som redan utövar tillsyn över anläggningen enligt LBE. En kommun som redan utövar tillsyn över en anläggning har kunskap om den som bör kunna vara av visst värde även när det gäller tillsynen enligt lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel. Eftersom tillsynen i praktiken bör kunna göras samtidigt enligt de båda lagstiftningarna hålls därmed även kostnaderna nere såväl för det allmänna som för innehavaren av anläggningen till skillnad från om tillsynen till exempel skulle utföras av någon annan myndighet med ansvar för att utöva tillsyn över samtliga olika typer av installationer enligt lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel. Remissutfallet är delat när det gäller frågan om den i promemorian principiella utgångspunkten är den mest lämpliga eller resurseffektiva. Flera av de berörda remissinstanserna tillstyrker således uttryckligen förslaget eller har inga invändningar mot det. Ett par av remissinstanserna uppger att tillsynen enligt lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel kommer att genomföras i samband med tillsyn enligt LBE. Flera remissinstanser ifrågasätter dock samordningsvinsterna och även effektiviteten med att sprida ut tillsynen på kommunerna. SKL och Kommunalförbundet Västra Sörmlands Räddningstjänst avstyrker förslaget och anser att frågan behöver utredas vidare eftersom förslaget leder till högre kostnader för kommunerna. SKL anser att förslaget bör omarbetas så att det utformas mer likt bestämmelserna i LBE eller till och med arbetas in i den lagen. SKL och de två sistnämnda räddningstjänstförbunden anser också att den expertkunskap som den nya lagstiftningen kräver inte finns naturligt hos samtliga kommuner, och att det därför krävs stöd av en samordnande nationell myndighet.

Lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel utgör en helt ny lagstiftning som rör flera trafikslag och flera olika typer av drivmedel, och berör frågor som i dag ligger på flera olika myndigheter, jfr prop. 2015/16:186 s. 13–15. Eftersom syftet med bestämmelserna om krav på installationer för alternativa drivmedel i princip är ett helt annat än det säkerhetsmässiga syfte som gäller den befintliga regleringen ledde detta till att kraven placerades i en ny lag och inte i de olika befintliga regleringarna. Det är därmed inte aktuellt att placera bestämmelserna i LBE som SKL i första hand efterfrågar.

Ett annat synsätt bör dock enligt regeringen gälla när det gäller vilka myndigheter som ska utöva tillsyn. Om tillsynen skulle utföras av en och samma myndighet, skulle det kräva att den myndigheten behöver upp- arbeta helt ny expertis och kunskap om anläggningar som myndigheten annars aldrig besöker eller utövar tillsyn över. Detta skulle också innebära att anläggningar skulle behöva ta emot tillsynsbesök e.d. av ytterligare en myndighet jämfört med i dag. För anläggningsinnehavarna bör därför förslaget att tillsynen ska utövas av den kommun som redan utför tillsyn över anläggningen enligt LBE medföra den effektivaste lösningen. De nya kraven innebär förvisso att kommunerna kommer att behöva öka sin kompetens för att t.ex. tillgodogöra sig den nya lagstiftningen, något som kan vara mer ingripande för mindre kommuner. Eftersom tillsynen dock bör kunna samordnas rent praktiskt med tillsynen enligt LBE bör den sammantagna kostnaden för samhället och anläggningsinnehavarna i stort dock bli lägst med den valda lösningen. Det ska också noteras att det i dagsläget är ytterst få kommuner som berörs.

Behövs stöd av samordnande myndighet?

Som flera remissinstanser påpekar kompletteras kommunernas uppgifter enligt LBE av att t.ex. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, förkortad MSB, har till uppgift att samordna tillsynsmyndigheternas verksamhet och hjälpa dem i deras arbete med tillsynen och av att MSB har rätt att meddela föreskrifter. I promemorian föreslås inte någon sådan stödjande uppgift för någon myndighet eller någon sådan omfattande föreskriftsrätt som finns i LBE. Det är också oklart om det behövs något sådant stöd eller några sådana föreskrifter enligt den nu aktuella lagstiftningen utöver de föreskrifter om tillsyn som tillsynsmyndigheterna får meddela enligt förslaget i promemorian. Regeringen kommer att beakta remissinstansernas synpunkter i den fortsatta beredningen av de förordningsändringar som föreslås i promemorian och som bl.a. innehåller bestämmelser om uppgifter för andra myndigheter.

Kommunala nämnder ska utöva tillsynen

Som föreslås i promemorian bör uppgiften att utöva tillsyn fullgöras av samma kommunala nämnd som utför uppgifterna enligt LBE. Om en kommun har utnyttjat möjligheten enligt 26 § LBE att låta en annan kommun utföra tillsynsuppgifterna enligt den lagen, bör den andra kommunen även utföra tillsynen enligt lagen och förordningen om krav på installationer för alternativa drivmedel.

Lagen bör tills vidare enbart omfatta tankstationer för väte

Förslaget i promemorian innebär att kommunerna ska utöva tillsyn över tankstationer för väte. MSB och Räddningstjänsten Storgöteborg anser dock att inte enbart tankstationer för väte bör omfattas av tillsynen, utan kommunerna bör utöva tillsyn över alla tankstationer som hanterar sådana drivmedel som är att anse som brandfarliga enligt LBE. Syftet med detta är att kunna beakta såväl befintliga som kommande alternativa drivmedel utan att behöva ändra i lagstiftningen.

När det gäller alternativa drivmedel som är att anse som brandfarliga enligt LBE innehåller direktivet i den nuvarande formen endast standar-

der för tankstationer för väte. Direktivet innehåller dock i artikel 6 även hänvisningar till bilaga II om standarder för metangas (LNG och CNG), men i dessa delar finns inga angivna standarder som ska följas och följaktligen finns inget krav att utöva tillsyn. Det vore i och för sig som MSB och Räddningstjänsten Storgöteborg uppger lämpligt att den föreslagna regleringen anpassas till direktivet så att även framtida införanden i direktivet av krav på tankstationer för andra brandfarliga alternativa drivmedel än väte automatiskt faller inom ramen för kommunernas tillsyn, eftersom kommunerna har ansvaret för tillsynen för samtliga brandfarliga drivmedel enligt LBE. I promemorian föreslås dock inte att tillsynen ska omfatta annat än tankstationer för väte. Ett utökande av tillsynen till att gälla t.ex. alla tankstationer som tillhandahåller alternativa drivmedel som också är att anse som brandfarliga enligt LBE skulle komma att påverka en stor mängd kommuner, eftersom tankstationer för metangas för fordon finns i många kommuner. Endast Räddningstjänsten Storgöteborg av samtliga kommunala remissinstanser har efterfrågat en sådan utökning av de kommunala uppgifterna. Regeringen anser således att beredningsunderlaget för att göra tillsynsansvaret mer generellt inte är tillräckligt. För det fall kommissionen skulle utnyttja sin möjlighet att föra in standarder för metangas ska en genomförandetid om minst 24 månader gälla, vilket innebär att det inte av tidsskäl är nödvändigt att redan nu förbereda lagen för tankstationer för andra alternativa drivmedel än väte. Regeringen anser således att kommunernas tillsynsansvar tills vidare bör begränsas till tankstationer för väte.

Akrediterade organ ska kunna bistå kommunerna vid tillsynen

SKL, Kommunalförbundet Västra Sörmlands Räddningstjänst och Swedac föreslår som alternativ eller komplettering till kommunernas tillsyn att systemet med ackreditering används. SKL hänvisar till att ackrediterade organ utför kontroller av krav i föreskrifter som har meddelats med stöd av LBE och att kommunerna därefter enbart behöver följa upp att dessa kontroller är gjorda. Därmed behöver kommunerna enligt SKL och Swedac inte upprätthålla nödvändig kompetens, vilket håller nere kostnaderna.

Uppgifterna för ackrediterade organ regleras i första hand i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93. EU-förordningen kompletteras bl.a. av lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll. Ackrediteringssystemet innebär i korthet att företag kan ansöka hos Swedac om att få bli ackrediterade att utföra kontroller, mätningar m.m. i syfte att bedöma om en produkt, vara, tjänst eller person uppfyller vissa angivna krav. Kraven kan vara av såväl rättsligt bindande art som icke bindande, t.ex. internationella, regionala eller lokala standarder. Kontrollen sker genom en s.k. bedömning av överensstämmelse och avslutas – om kraven har uppfyllts – med ett utfärdande av ett intyg om överensstämmelse och i många fall av en märkning av produkten. I EU-förordningen sker märkningen genom det s.k. CE-märket. Organen utför både s.k. obligatoriska kontroller, dvs. kontroller som enligt författning ska utföras av dessa organ, och frivilliga kontroller där t.ex. företag av kon-

Prop. 2016/17:207 kurrensskäl frivilligt underkastar sig kontroller för att kunna visa att varor, tjänster etc. uppfyller vissa krav.

I detta avsnitt har det framkommit att även om vissa kommuner m.m. anser att den föreslagna tillsynsuppgiften kan genomföras utan större problem inom ramen för den befintliga verksamheten, har framför allt SKL pekat på att bestämmelserna om krav på tankstationer för väte kräver ökad kompetens i många kommuner och att det av effektivitetsskäl kan vara bättre att t.ex. ackrediterade organ utför kontrollerna. Regeringen delar den bedömningen. De ackrediterade organen har förutsättningar för att skaffa och vidhålla kompetens om de standarder som ska uppfyllas av tankstationerna och kan därmed avlasta de kommuner som anser att de inte har resurser att utföra kontrollerna. Det bör därför finnas en möjlighet för de kommuner som så önskar att låta kontrollerna utföras av ackrediterade organ. Kommunens tillsynsansvar kan då begränsas till en mer formell hantering och kan baseras på de kontroller som de ackrediterade organen har gjort. Om kontrollerna har lett till att tankstationen har fått ett intyg om överensstämmelse som visas upp för kommunen, bör detta innebära en mycket enkel tillsynshantering i kommunen.

Det bör därför enligt regeringen finnas en möjlighet för en kommun att sluta avtal med ackrediterade organ om att de ska bistå kommunen i kommunens tillsynsuppgifter. Det bör dock inte vara möjligt att avtala bort uppgifter som innefattar myndighetsutövning. Det slutliga ställningstagandet bör åligga kommunen som huvudansvarig för tillsynen. Det ställningstagandet kan dock i de flesta fall underlättas avsevärt om det finns underlag från de ackrediterade organen att tillgå.

Förfarandet hos de ackrediterade organen regleras i övrigt i bl.a. nämnda EU-förordning och i lagen om ackreditering och teknisk kontroll och behöver inte någon ytterligare reglering i lag. Om det behövs ytterligare föreskrifter om uppgifterna för de ackrediterade organen kan sådana meddelas i förordning eller i myndighetsföreskrifter.

Hänvisningen till förordningen i lagtexten bör vara dynamisk. På så sätt säkerställs att ändringar i förfarandereglererna får omedelbart genomslag så att kommuner kan sluta avtal med organ som är ackrediterade enligt bl.a. EU-förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen av förordningen.

6 Överlåtelse av tillsyn inom sjöfarten till privata aktörer

Prop. 2016/17:207

Regeringens förslag: Den myndighet som utövar tillsyn över installationer för överföring av alternativa drivmedel till fartyg ska få överlåta uppgiften att utöva tillsyn till en fysisk eller juridisk person.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om de krav som ska uppfyllas för att överlåtelse ska få ske.

Promemorian innehåller inte något förslag som motsvarar regeringens.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* efterfrågar en möjlighet att anlita en erkänd organisation eller annan än erkänd organisation för tillsyn av system för landströmsförsörjning på fartyg.

Skälen för regeringens förslag

I 6 § förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel anges vilken standard som utformning, installation och testning av system för landströmsförsörjning till havsgående fartyg ska uppfylla. I promemorian föreslås att tillsyn över att kraven följs ska utövas av Transportstyrelsen i de delar som anläggningen är fast monterad på fartyget eller följer med fartyget vid färd. Förslaget i promemorian innebär att utpekandet av Transportstyrelsen ska ske i förordning. Regeringen bereder för närvarande denna fråga.

Transportstyrelsen, som för övrigt tillstyrker att myndigheten får den föreslagna uppgiften, efterfrågar dock en möjlighet för Transportstyrelsen att anlita en s.k. erkänd organisation eller annan än erkänd organisation för tillsynen i likhet med vad som är möjligt enligt fartygssäkerhetslagen (2003:364), förkortad FSL.

Enligt FSL utövar som huvudregel Transportstyrelsen tillsyn över den lagen bl.a. när det gäller fartyg och deras utrustning och drift, jfr 5 kap. FSL. Transportstyrelsen har dock möjlighet att överlåta vissa tillsynsuppgifter till s.k. erkända organisationer. En erkänd organisation är ofta ett s.k. klassificeringssällskap, men även andra organisationer kan få ett sådant erkännande och få utföra uppgifter. För närvarande har Transportstyrelsen överlåtit tillsynsuppgifter till fem sådana organisationer. Om det endast gäller fartygets utrustning och personlig skyddsutrustning får överlåtelse även ske till någon annan än en erkänd organisation. Detta gäller för den havsgående sjöfarten. För sjöfart som bedrivs med fartyg certifierade för inlandssjöfart finns ett motsvarande system men där finns bara möjlighet att överlåta uppgifter till klassificeringssällskap. Regeringen har vidare i propositionen Ett förändrat tillsynssystem för nationella fartyg (prop. 2016/17:135) föreslagit att möjligheten att överlåta tillsyn till privata aktörer ska utökas ännu mer för den sjöfart som sker med mindre fartyg som inte omfattas av internationella konventioner eller EU-regler. I den propositionen föreslås att Transportstyrelsen ska få överlåta uppgiften att utfärda och förnya certifikat till fysiska eller juridiska personer. Uppgiften kan enligt förslaget i den propositionen överlämnas även till utländska organ.

Det finns således redan en möjlighet att låta myndighetens tillsyn ersättas helt eller delvis av kontroll genom t.ex. erkända organisationer, men också genom andra typer av företag. Promemorians förslag bör därför enligt regeringen kompletteras med en möjlighet för Transportstyrelsen att överlåta tillsynen till privata aktörer på ett liknande sätt som det som beskrivits. Detta bidrar också till principen att den tillsyn som ska utövas enligt regelverket om krav på installationer för alternativa drivmedel bör utövas av samma subjekt som redan utövar tillsyn över den aktuella anläggningen. Om en redare således använder sig av t.ex. en erkänd organisation för tillsyn av fartyget, bör det alltså finnas en möjlighet att utnyttja samma organisation även för den tillsyn som föranleds av den nu aktuella lagstiftningen, för det fall organisationen tillhandahåller sådana tjänster.

Det finns i detta fall inte någon anledning att begränsa möjligheten att överlåta uppgiften endast till erkända organisationer. Det finns inte någon EU-reglering som sätter gränser för vilka subjekt som får utöva tillsyn. Det bör i stället i likhet med det förslag som regeringen lagt fram i den nämnda propositionen om tillsyn av mindre fartyg vara möjligt att överlåta uppgiften till vilken fysisk eller juridisk person som helst. Det är dock inte möjligt att överlåta förvaltningsuppgifter till utländska fysiska personer, se nedan. Den som ska få uppgiften bör uppfylla vissa villkor. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om de krav som ska uppfyllas för att överlåtelse ska få ske.

Grundlagsstöd krävs för överlämnande av förvaltningsuppgifter

Förslaget i detta avsnitt innebär att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlämnas till en privat aktör. Av 12 kap. 4 § andra stycket regeringsformen, RF, följer att ett överlämnande av en sådan förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning till en juridisk person eller en enskild individ måste ha stöd i lag.

De erkända organisationer m.m. som inom sjöfarten har en möjlighet att utöva tillsyn med stöd av andra, befintliga regelverk, utgörs av såväl svenska som utländska aktörer. Ett rederi som redan utnyttjar en utländsk erkänd organisation för tillsyn av rederiets fartyg kan således ha ett intresse av att använda samma organisation även för de tillsynsuppgifter som är aktuella i denna proposition. Det bör således vara möjligt att överlämna uppgiften även till utländska organ. Av 10 kap. 8 § RF framgår att förvaltningsuppgift som inte direkt grundar sig på regeringsformen kan överlåtas till bl.a. en utländsk inrättning genom beslut av riksdagen. Enligt nämnda bestämmelse får riksdagen i lag bemyndiga regeringen eller någon annan myndighet att i särskilda fall besluta om en sådan överlåtelse. Eftersom uppgiften innefattar myndighetsutövning krävs enligt 10 kap. 8 § andra stycket RF att riksdagen fattar beslut i den ordning som anges i 10 kap. 6 § andra stycket RF.

7 Marknadsföringslagen ska tillämpas vid bristande användarinformation om enhetspriser för andra relevanta drivmedel

Prop. 2016/17:207

Regeringens förslag: Påföljdssystemet enligt marknadsföringslagen ska tillämpas om en näringsidkare vid tankstationer inte tillhandahåller information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 6 § lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet att vid tankstationer tillhandahålla information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel. I promemorian föreslås att Konsumentverket ska få meddela sådana föreskrifter.

Om en näringsidkare inte lämnar prisinformation enligt prisinformationslagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen tillämpas förfarandet i marknadsföringslagen (2008:486). Det innebär t.ex. att en näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får förbjudas att fortsätta med denna eller med någon annan liknande åtgärd, och att en näringsidkare som vid sin marknadsföring låter bli att lämna väsentlig information får åläggas att lämna sådan information. Sådan prisinformation som avses i prisinformationslagen ska anses vara sådan väsentlig information som avses i marknadsföringslagen. En talan om förbud eller åläggande får väckas av Konsumentombudsmannen, en näringsidkare som berörs av marknadsföringen eller en sammanslutning av konsumenter, näringsidkare eller löntagare och prövas i första instans av Patent- och marknadsdomstolen. Förbuden och åläggandena får förenas med vite. Skadestånd kan utdömas. I fall som inte är av större vikt finns en möjlighet för Konsumentombudsmannen att besluta bl.a. förbudsförelägganden och informationsförelägganden.

Skyldigheten att lämna information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel är till stor del jämförbar med skyldigheten att lämna prisinformation enligt prisinformationslagen. I promemorian föreslås därför att vid överträdelse av föreskrifter om skyldighet att lämna information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel ska samma påföljdssystem som det som gäller enligt prisinformationslagen tillämpas. Ingen remissinstans har haft några invändningar mot detta förslag. Regeringen delar också den bedömning som görs i promemorian. Det bör därför anges i lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel att om en näringsidkare inte lämnar information om enhetspriser enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen ska marknadsföringslagen tillämpas. I likhet med vad som gäller enligt prisinformationslagen bör bestämmelserna om marknadsstörningsavgift i marknadsföringslagen inte tillämpas. Sådan prisinformation som avses i denna promemoria bör

Prop. 2016/17:207 också anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

I 1 § marknadsföringslagen finns en uppräknning av författningar som innehåller bestämmelser om marknadsföring m.m. Uppräkningen bör kompletteras med en hänvisning till lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel eftersom den lagen innehåller bestämmelser om rätt att meddela föreskrifter om skyldighet att lämna information om enhetspriser för alternativa drivmedel.

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 18 november 2017.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: Av punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel framgår att bestämmelserna om krav på installationer för väte och vätes renhetsgrad och krav på system för landströmsförsörjning till havsgående fartyg ska tillämpas första gången i fråga om installationer som tas i bruk eller förnyas efter den 17 november 2017. Någon tillsyn kan därför inte ske förrän tidigast den 18 november 2017. De föreslagna lagändringarna bör därför träda i kraft det datumet.

9 Konsekvenser

Allmänt

Förslagen i denna proposition har inte någon påverkan på statsbudgeten eller jämställdheten.

Miljön

Det primära syftet med direktivet och den författningsreglering som genomför direktivet är att minska negativa effekter på miljön till följd av användandet av traditionella drivmedel. Regleringen syftar till att underlätta användandet av alternativa drivmedel genom att bl.a. anvisa gemensamma standarder för installationer som tillhandahåller dessa drivmedel, och genom att på olika sätt informera konsumenterna om dessa installationer och drivmedel. Förslagen i denna proposition innebär att tillsynen över tankstationer för väte regleras. Tillsammans med övriga bestämmelser som genomför direktivet bör således förslagen innebära förbättringar för miljön.

Kommunerna

Förslaget i avsnitt 5 berör endast kommuner där en tankstation för väte kommer att tas i bruk eller förnyas efter den 17 november 2017. För närvarande finns fyra permanenta tankstationer för väte: i Göteborg, Mariestad och Sandviken och vid Stockholm-Arlanda flygplats. Under vintersäsongen finns en mobil vätgastankstation i Arjeplog. Enligt branschföreningen Vätgas Sverige planeras ett drygt tiotal tankstationer för väte i lika många kommuner att öppnas under perioden 2017 till 2020.

Som tidigare har konstaterats har kommunerna redan ett tillsynsansvar enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Enligt promemorian bedöms de tillkommande tillsynsuppgifterna kunna utföras med befintlig

Prop. 2016/17:207 kompetens och med befintliga rutiner. Några extra tillsynsbesök bedöms enligt promemorian inte behövas till följd av förslaget. Detta bekräftas av t.ex. *Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund* som uppger att de tillkommande tillsynsuppgifterna endast kommer att ge en mycket liten extra arbetsbörda och kan hanteras med befintliga resurser och kompetens. Även *Umeå kommun* uppger att de nya kraven kommer att innebära en liten ökning i belastning för kommunen. *Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund* uppger att tillsynen kommer att genomföras i samband med tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Inte heller de övriga kommuner som har svarat uppger att de har några erinringar mot förslaget. *Västra Sörmlands Räddningstjänst* och *SKL* uppger dock att förslaget kommer att kräva att kommunerna tillgodogör sig kunskaper om kraven och hur tillsynen ska genomföras och därmed medför mer kostnader för kommunerna.

Naturligtvis innebär den föreslagna tillkommande tillsynsuppgiften att kommunerna måste se till att de har nödvändig kompetens. Kommunerna behöver också se till att deras tillsynsrutiner etc. anpassas. Förslaget innebär dock att kommunerna kan ta hjälp av ackrediterade organ vid utförandet av tillsynen, vilket minskar behovet av specialistkunskap i kommunerna. Regeringen bedömer därför att förslaget inte bör medföra annat än marginella kostnadsökningar för de kommuner där det finns tankstationer för väte, vilket bekräftas av *Stockholms kommun* och *Umeå kommun*. *Falkenbergs kommun* uppger att förslaget inte påverkar kommunens ekonomi. Det ska också nämnas att kommunerna har rätt ta ut avgifter för ärendehandläggningen och tillsynen, jfr 9 § lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel.

När det gäller lagstiftning som inskränker kommunernas självbestämmande ska enligt 14 kap. 3 § regeringsformen en avvägning göras mellan de kommunala självstyrelseintressena och de nationella intressen som den föreslagna lagstiftningen ska tillgodose. Förslaget i denna proposition att kommunerna ska få till uppgift att utöva viss tillsyn innebär att en ny uppgift åläggs kommunerna. Det är alltså fråga om en inskränkning av kommunernas självbestämmande som därmed ska föranleda en proportionalitetsbedömning. Frågan är om syftet med den föreslagna regleringen tillgodoser ett sådant nationellt intresse att inskränkningen i den kommunala självstyrelsen kan anses godtagbar.

I avsnitt 4 konstaterar regeringen att det finns ett behov av att utse tillsynsmyndigheter, särskilt eftersom de nämnda författningarna genomför ett EU-direktiv med bestämmelser om gemensamma standarder som det åligger medlemsstaterna att se till att de följs. Förslagen i denna proposition avser således att i första hand tillgodose det EU-rättsliga kravet på ett effektivt genomförande av direktivet. Även om syftet med bestämmelserna om gemensamma standarder inte är av säkerhetsmässig natur utan avser att underlätta utbyggnaden och användningen av installationer för alternativa drivmedel, är det ur ett miljömässigt perspektiv naturligtvis viktigt att standarderna följs. Ett effektivt genomförande av direktivet genom bl.a. verkningsfull tillsyn tillgodoser således flera angelägna nationella intressen.

Syftet med förslaget i denna del – att låta kommunerna och inte någon statlig förvaltningsmyndighet utöva tillsynen över standarder för tankstationer för väte – är att de ingripanden i form av tillsynsåtgärder som

kan komma att ske av det allmänna så långt som möjligt bör begränsas och kostnaderna för det allmänna och de enskilda hållas nere. Detta kan bäst uppnås genom att utnyttja de befintliga tillsynsmyndigheterna inom andra, närliggande områden, jfr avsnitt 5. Eftersom kommunerna redan har kontakt med och tillsyn över tankstationer för väte i dag i enlighet med annan befintlig lagstiftning är det av godo för de enskilda att utnyttja kommunerna som tillsynsmyndighet enligt den här aktuella lagstiftningen jämfört med om någon annan, statlig myndighet, skulle få uppgiften utöva tillsyn. Att låta kommunerna utöva tillsynen bör sammantaget medföra lägre kostnader för såväl det allmänna som för enskilda jämfört med om tillsynsuppgifterna skulle läggas på en eller flera myndigheter som i dag inte utövar tillsyn över eller på annat sätt har kontakt med tillsynsobjekten. Alternativet att låta en statlig myndighet utföra tillsyn skulle riskera att medföra flera tillsynstillfällen än i dag och ökade kostnader för såväl de enskilda som för det allmänna eftersom en statlig myndighet t.ex. inte har den nödvändiga kunskapen om anläggningarna som en kommun redan har. Dessa nackdelar bedöms vara större än den mycket begränsade uppgift som förslaget innebär för de kommuner som berörs. Den föreslagna lagstiftningen bör därför kunna motiveras utifrån de samlade nationella intressena att införa en effektiv tillsyn som samtidigt begränsar påverkan på de enskilda anläggningsinnehavarna och undviker extra kostnader för det allmänna. Sammanfattningsvis bör inskränkningen i det kommunala självstyret som förslaget medför därför anses vara proportionerligt.

Domstolarna

I avsnitt 7 föreslås att överträdelser av föreskrifter om prisinformation ska hanteras enligt marknadsföringslagens bestämmelser, vilket innebär att Patent- och marknadsdomstolen som första instans kommer att pröva talan om förbud och förelägganden m.m. Det är mycket svårt att förutspå hur många mål som lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel kan föranleda när det gäller skyldigheter att lämna prisinformation, särskilt som det ännu inte finns någon av kommissionen framtagna gemensam metod för jämförelse av enhetspriser, jfr prop. 2015/16:186 s. 25. De eventuella ökningar av kostnaderna som kan uppstå för Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen ska hanteras inom befintliga ramar.

Företagen

Förslagen innehåller inte några nya krav utöver de som redan beslutats genom lagen och förordningen. Konsekvenserna för företag som tillhandahåller tankstationer för väte eller producerar fordon bedöms därför bli begränsade. Företagen kommer dock att betala för den tillsyn som ska utföras av kommunerna, eller av ackrediterade organ eller andra enligt förslagen i denna proposition.

Valet av kommuner som tillsynsmyndigheter bedöms vara till fördel för företag och näringsliv eftersom befintliga rutiner och kontakter kan utnyttjas. Därmed skapas förutsättningar för att hålla nere eventuella tillsynsavgifter för anläggningsinnehavarna. Möjligheten att utnyttja ackrediterade organ för kommunernas tillsyn av tankstationer för väte,

Prop. 2016/17:207 och möjligheten att delegera tillsyn för kontroll av landströmsanslutningar till privata aktörer föreslås också av samma skäl vilket alltså bedöms vara till fördel för anläggningsinnehavare och rederier.

Förslaget i avsnitt 5 innebär att det finns en möjlighet för ackrediterade organ att bistå kommunerna och utföra kontroller av att tankstationer för väte uppfyller föreskrivna krav. I vilken omfattning kommunerna kommer att använda sig av den möjligheten går inte att förutsäga, men av remissvaren framgår att det åtminstone i mindre kommuner kan finnas ett behov av att utnyttja dessa organ för kontrollerna. Förslaget kommer i så fall att medföra en ökad efterfrågan av tjänster i dessa företag.

Förslaget i avsnitt 6 innebär att företag får en möjlighet att utföra kontroller inom sjöfartsområdet. I vilken omfattning som Transportstyrelsen kommer att utnyttja möjligheten att överlåta tillsynsuppgifter till företag m.m. kan inte sägas med säkerhet i dag, men Transportstyrelsen har efterfrågat en sådan möjlighet. I vilken omfattning som redarna vid en överlåtelse väljer att använda sig av dessa företag för kontrollerna är också oklart, men om en redare i dag använder sig av t.ex. en erkänd organisation för kontroller av fartyget och dess utrustning, är det troligt att redaren av effektivitets- och kostnadsskäl kommer att använda sig av företaget även för kontroller av de krav som finns i lagen om krav på installationer för alternativa drivmedel. Förslaget bedöms således medföra en ökad efterfrågan av tjänster i dessa företag.

10.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

7 §

I paragrafen anges att regeringen bestämmer vilken myndighet som utövar tillsyn. Paragrafen har justerats så att den inte omfattar tillsyn som avser tankstationer för väte. För sådana tankstationer finns bestämmelser om tillsynen i 7 a–7 d §§.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

7 a och 7 b §§

Paragraferna är nya och innebär att samma kommunala nämnd som utför tillsyn över tankstationer för väte till motorfordon enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor ska utföra tillsyn över att tankstationer för väte uppfyller kraven i den här lagen och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

7 c §

Paragrafen är ny. Det ska strykas under att det enbart är fråga om bistånd vid utförandet av tillsynsuppgiften som kan lämnas över att utföras av den andra kommunen. Det övergripande ansvaret kvarstår hos den tillsynsansvariga kommunen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

7 d §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen innebär att den kommun som utövar tillsyn enligt 7 a–7 c §§ har en möjlighet att avtala med ett ackrediterat organ att utföra själva kontrollerna av att tankstationerna uppfyller kraven i bestämmelser som har meddelats med stöd av lagen. Den del av kontrollerna som består av myndighetsutövning, dvs. t.ex. olika former av förbud eller förelägganden att åtgärda brister riktade mot innehavaren för installationen, får inte omfattas av ett sådant avtal. Även om ett ackrediterat organ utför själva kontrollen har kommunen således det slutliga och övergripande ansvaret för att lagstiftningen följs. För det fall ett ackrediterat organ har utfört kontroller av en anläggning bör en kommuns tillsyn dock kunna begränsas till t.ex. granskning av organets dokumentation av kontrollen, t.ex. i form av s.k. intyg om överensstämmelse.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

7 e §

Paragrafen är ny. *Första stycket* innebär att den myndighet som utövar tillsyn över installationer för överföring av alternativa drivmedel, t.ex. landström eller flytande naturgas (LNG), till fartyg, får överlåta uppgiften att utöva tillsynen till exempelvis s.k. erkända organisationer, dvs. t.ex. klassificeringssällskap, eller till andra aktörer. Det är endast den

Prop. 2016/17:207 myndighet som utövar tillsyn över den del av installationen som är fast monterad på fartyget eller som medföljer fartyget vid färd som har en sådan möjlighet.

Enligt *andra stycket* får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om de krav som ska uppfyllas för att överlåtelse ska få ske.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

8 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt att besluta förelägganden som behövs för tillsyn. Eftersom begreppet tillsynsmyndighet har tagits bort, jfr 7 §, har det begreppet även tagits bort från denna paragraf.

8 a §

Paragrafen är ny och innebär att påföljder m.m. för överträdelse av föreskrifter om skyldighet att lämna information om enhetspriser hanteras enligt marknadsföringslagen (2008:486).

Övervägandena finns i avsnitt 7.

9 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt att ta ut avgifter för ärendehandläggning och tillsyn samt bemyndigande att meddela föreskrifter om sådana avgifter. Paragrafen har justerats så att den inte enbart omfattar myndigheter som utövar tillsyn, utan även kommuner som utövar tillsyn med stöd av 7 a §.

10.2 Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

1 §

I *andra stycket* har i uppräkningslistan lagts till en hänvisning till lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

Lagtext

Förslag till lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

dels att 7–9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 7 a–c och 8 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Föreslagen lydelse

7 §

Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs, dock inte i fråga om tankstationer för väte.

7 a §

När det gäller tankstationer för väte utövas tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs av den kommun som utövar tillsyn över tankstationen enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

7 b §

En kommuns uppgifter enligt 7 a § ska fullgöras av den nämnd som utövar tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

7 c §

Om en kommun har träffat avtal med en annan kommun enligt 26 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor om att de uppgifter som kommunen har enligt den lagen, får den tillsyn som avses i 7 a § utföras av den andra kommunen.

8 §

Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Den myndighet som utövar tillsyn får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

8 a §

Om en näringsidkare inte lämnar information om enhetspriser enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan prisinformation ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

9 §

Tillsynsmyndigheten får ta ut avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Den myndighet som utövar tillsyn får ta ut avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Denna lag träder i kraft den 18 november 2017.

Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Prop. 2016/17:207
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchise-givares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchise-givares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),

¹ Senaste lydelse 2016:1223.

– konsumentkreditlagen
(2010:1846),

– lagen (2011:914) om konsument-
skydd vid avtal om tidsdelat
boende eller långfristig semester-
produkt,

– lagen (2013:1054) om marknads-
föring av modersmjölksersättning
och tillskottsnäring,

– lagen (2014:1344) med komplet-
terande bestämmelser till EU:s
tåg-, fartygs- och busspassagerar-
förordningar,

– lagen (2015:671) om alternativ
tvistlösning i konsumentförhållan-
den, *och*

– lagen (2015:953) om kollektiv-
trafikresenärers rättigheter.

– konsumentkreditlagen
(2010:1846),

– lagen (2011:914) om konsu-
mentskydd vid avtal om tidsdelat
boende eller långfristig semester-
produkt,

– lagen (2013:1054) om marknads-
föring av modersmjölksersättning
och tillskottsnäring,

– lagen (2014:1344) med komplet-
terande bestämmelser till EU:s
tåg-, fartygs- och busspassagerar-
förordningar,

– lagen (2015:671) om alternativ
tvistlösning i konsumentförhållan-
den,

– lagen (2015:953) om kollektiv-
trafikresenärers rättigheter, *och*

– *lagen (2016:915) om krav på
installationer för alternativa driv-
medel.*

Denna lag träder i kraft den 18 november 2017.

Efter remiss har yttranden lämnats av Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Naturvårdsverket, Elsäkerhetsverket, Statens Energimyndighet, Energimarknadsinspektionen, Trafikverket, Statens väg och transportforskningsinstitut (VTI), Transportstyrelsen, Trafikanalys, Tillväxtverket, Boverket, Sveriges Kommuner och Landsting, Falkenbergs kommun, Jönköpings kommun, Stockholms kommun, Umeå kommun, Östersunds kommun, Energigas Sverige, Power Circle och Svenska Petroleum och Biodrivmedelsinstitutet.

Landskrona kommun, Örebro kommun och SEK Svensk Elstandard har fått tillfälle men avstått från att yttra sig.

Avesta kommun har låtit besvara remissen genom Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund. Göteborgs kommun och Kungsbacka kommun har låtit besvara remissen genom Räddningstjänsten Storgöteborg.

Därutöver har Föreningen Svensk Sjöfart, Kommunalförbundet Västra Sörmlands Räddningstjänst och Bohus räddningstjänstförbund kommit in med yttrande.

Konsumentverket, Konkurrensverket, Regelrådet, Arjeplogs kommun, Bodens kommun, Botkyrka kommun, Bräcke kommun, Båstads kommun, Eskilstuna kommun, Eslövs kommun, Karlstads kommun, Kungälv kommun, Norrköpings kommun, Malmö kommun, Mariestads kommun, Sandvikens kommun, Sigtuna kommun, Skurups kommun, Sollefteå kommun, Stenungsunds kommun, Sundsvalls kommun, Täby kommun, Uppsala kommun, Värnamo kommun, Åre kommun, BIL Sweden, Elbil Sverige, Energiföretagen, Swedish Standards Institute (SIS), Sveriges hamnar, Svenskt Näringsliv, Transportföretagen och Vätgas Sverige har fått tillfälle men har inte kommit in med något yttrande.

Lagrådsremissens lagförslag

Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel

dels att 7–9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 7 a–7 e och 8 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den myndighet som regeringen bestämmer (*tillsynsmyndigheten*) utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Föreslagen lydelse

7 §

Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs, *dock inte i fråga om tankstationer för väte.*

7 a §

När det gäller tankstationer för väte utövas tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs av den kommun som utövar tillsyn över tankstationen enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

7 b §

En kommuns uppgifter enligt 7 a § ska fullgöras av den nämnd som utövar tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

7 c §

Om en kommun har ingått avtal med en annan kommun enligt 26 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor om att de uppgifter som kommunen har en-

ligt den lagen helt eller delvis ska utföras av den andra kommunen, får den tillsyn som avses i 7 a § utföras av den andra kommunen.

7 d §

En kommun får ingå avtal med organ för bedömning av överensstämmelse som har ackrediterats enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll om att det ackrediterade organet ska bistå kommunen i de uppgifter som kommunen har enligt 7 a–7 c §§. Avtalet får inte omfatta uppgifter som innefattar myndighetsutövning.

7 e §

Den myndighet som utövar tillsyn över installationer för överföring av alternativa drivmedel till fartyg i fråga om de delar av installationen som är fast monterad på fartyg eller medföljer fartyg vid färd får överlåta uppgiften att utöva tillsyn till en fysisk eller juridisk person.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav som ska uppfyllas för att överlåtelse ska få ske.

8 §

Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Den myndighet som utövar tillsyn får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som omfattas av tillsynen ska fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

8 a §

Om en näringsidkare inte lämnar information om enhetspriser enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan prisinformation ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

9 §

Tillsynsmyndigheten får ta ut avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Den myndighet som utövar tillsyn får ta ut avgifter för ärendehandläggning och för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Denna lag träder i kraft den 18 november 2017.

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenterna och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lotterilagen (1994:1000),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846),
- lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
- lagen (2013:1054) om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring,
- lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar,
- lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden,
- lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter, *och* – lagen (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter,
- lagen (2015:953) om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. – lagen (2015:953) om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner, *och*
– lagen (2016:915) om krav på

² Senaste lydelse 2017:341.

Denna lag träder i kraft den 18 november 2017.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2017-06-01

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Svante O. Johansson.

Tillsyn över vissa installationer för alternativa drivmedel

Enligt en lagrådsremiss den 24 maj 2017 har regeringen (Näringsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel,
2. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Per Håvik.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Näringsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 juni 2017

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, M Johansson, Baylan, Bucht, Hultqvist, Regnér, Andersson, Ygeman, A Johansson, Bolund, Damberg, Bah Kuhnke, Strandhäll, Shekarabi, Fridolin, Eriksson, Linde, Skog, Ekström

Föredragande: statsrådet A Johansson

Regeringen beslutar proposition 2016/17:207 Tillsyn över vissa installationer för alternativa drivmedel

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag (2016:915) om krav på installationer för alternativa drivmedel	7 d § 9 §	32014L0094
